

Jegyzőkönyv

„A Vízyűjtő - Gazdálkodási Terv felülvizsgálata” című fórum

- a „Kvassay Jenő Terv elkészítése és a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv felülvizsgálata” című KEOP-7.9.0/12-2013-0007 projekt keretében szervezi az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság -

Időpont: 2015. július 27. 14.00 óra

Helyszín: Debreceni Akadémiai Bizottság Székháza (4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.)

Bara Sándor igazgató úr: Kérdések, vélemények hozzászólások.

Ha esetleg olyan kérdés érkezik, melyre helyben nem tudunk válaszolni, akkor természetesen a fórumot követően írásban kerülnek megválaszolásra.

Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere

Nagyon fontos számunkra a környezetvédelem, a vizek védelme, mivel megyénkben sok aprófalvas település van, így a szennyvízkezelés problémaköre igen jelentős. Sajnos a 2000 fő alatti településeknek eddig nem volt lehetőségük szennyvíztisztító építésére, mivel ilyen irányú pályázatok nem voltak kiírva. Az elkövetkezendő időszak feladata lesz a szennyvízkezelés megoldása ezeken a területeken.

Kérdezem az Igazgatóságot, mint illetékes hatóságot és szakmai felügyeletet gyakorló szervezetet, hogy mennyiben fogadható el a természetközeli víztisztítás kérdése, gondolok a Nyugat-Európában elterjedt, és a Dunántúlon is megvalósult telepekre. A megyében még úgy tudom ilyen nincs, de Darvason az ÖKO WATER cég épít egy ilyen típusú telepet.

El lehet-e egy ilyen telepet szakmailag fogadni, mennyire lehet ez majd elterjedt módja a szennyvíztisztításnak?

Óvári Judit (TIVIZIG):

A TIVIZIG nem rendelkezik még ilyen referenciával, de országos szinten vannak olyan telepek amelyek jól működnek, és sajnos olyanok is vannak amelyek nem megfelelően működnek. Nagyon sok kérdés merül fel ezekkel a szennyvíztelepekkel kapcsolatban. Tudjuk, hogy mivel kis településekről van szó így az üzemeltetés fontos tényező, és ezek gazdaságosan működtethetőek.

Azonban mindenképp fontos ilyenkor megvizsgálni a helyi adottságokat és a terület védettségét is. Csak akkor lehet ilyen telepet kialakítani, ha a telep ezeknek a vizsgálatoknak megfelel.

Nagy probléma a TIVIZIG területén, hogy a kis települések mellett nincs befogadó vízfolyás. Bár más módon is lehet elhelyezni a tisztított szennyvizet, mint azt országos példák mutatják.

Nálunk Derecskén terveznek nyírfás utótisztító telepet, ez nem teljes szennyvíztelep, csupán utótisztító mű.

A másik technológia a gyökérszénázás, nádi zónás technológia, itt azonban felmerülő probléma a szennyvíziszap kezelése. 20-30 évente ki kell tisztítani a telepet. És sajnos a szennyvíziszap veszélyes hulladéknak tekinthető. Tehát ezt a telepet igen jól alá kell szigetelni, és 20-30 évente kitakarítani, majd újra telepíteni, de sajnos erre még nem találunk jó, követendő példát. Alapvetően nyitottak vagyunk a természet közeli technológiákra, de szem előtt tartva a felszín alatti vízbázisok védelmét. És befogadó hiányában még körültekintőbben kell eljárunk.

Bara Sándor: További felvetések, kérdések

Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere

Szeptember 8-án lesz egy bemutató egy referencia tisztítóról Darvason. Lehet-e arról szó, hogy az Igazgatóság is részt vegyen ezen az eseményen.

Bara Sándor:

Köszönjük a meghívását, egyeztessünk róla.

Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere

Akkor írásban is megerősítem a meghívást.

Azért is ilyen fontos nekem, mert tudom, hogy fenntartások vannak ezekkel a rendszerekkel szemben, mind a környezetvédők, mind a szakemberek, mind a felügyelőségek körében. Pedig Ausztriában már több ilyen működik, nem értem miért nem lehet átvenni egy ilyen jó gyakorlatot.

Ők már hamarabb csatlakoztak az EU-hoz, és biztos szigorú szabályozóik vannak. Nekünk nagyon fontos az olcsóság, és a későbbi gazdaságos üzemeltetés is, mert egy 1000 fős falunak olcsóbb ez a megoldás, mint a gépi tisztítás, vagy a messzire szállítás.

Véleményem szerint nem is kell befogadó, mert olyan kevés szennyvíz keletkezik, talán el is lehet párologtatni a vizet, de hogy mit kezdünk a visszamaradt anyagokkal, annak a gyakorlatát nem ismerem. Ennek ellenére mindenképp el kell ezen gondolkodnunk. Mivel biztos vagyok benne, hogy önkormányzatok lesznek a felelősek ezen szennyvíztelepek megvalósításáért. De már olyan híreket is kaptunk, hogy az ivóvíz szolgáltató fog szennyvizet tisztítani.

Bara Sándor:

Köszönjük a meghívást, de szeretném jelezni, hogy nem vagyunk hatóság, egyszerű vízgazdálkodók vagyunk. Mi örömmel látunk minden olyan kezdeményezést, ami hatékony és olcsó. De mindenképp szükség van a hatóságok bevonására is. Javaslom, hogy őket is vonják be ezekbe a tárgyalásokba.

További kérdések?

Barna Péter, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A KAP kiemelten kezeli az öntözés témakörét, van-e a TIVIZIG területén lehetőség a felszíni vizet elvezetve öntözőrendszereket kiépíteni? Illetve ahol ez nem megvalósítható, ott a talajvizek használatát lehet e fokozni? Illetve a vízdíjak témaköre érdekelne.

Bara Sándor:

A költségekről: A víz díja 0 Ft, a vízkészlet járulék spórolásra ösztökél minket, azonban ez is 0 Ft egy FVM miniszteri utasítás alapján. Emellett van a szolgáltatási díj, ami öntözés és halászat esetén ingyenes. Úgy gondolom ez egész segítség a gazdálkodóknak. Hogy lehet-e még többet öntözni?

A válasz igen. A Keleti- és Nyugati-fcs. környékén nagy öntözőtelepeket alakítottak ki, ezek mentén, illetve az erre merőleges csatornák (K1-11) mentén kihasználatlan lehetőségek vannak.

Mivel a terep esése K-NY irányú, ezért a nyugati részen könnyen megoldható a vízpótlás, azonban a K-i oldalon nehézségeink vannak. Itt szivattyúzásra van szükség. A sokat emlegetett SZIV-AQVA program terveiben 50-80 m-es szivattyúzásra lenne szükség.

A Keleti-fcs. mentén tehát kiaknázatlan lehetőségek vannak, azonban tudni kell, hogy az öntözőtelepek igen elavultak, ezek rekonstrukciója azonban megoldható.

Tudni kell, hogy egy belvízcsatorna nem öntözésre való. Kettős rendszereket kell kialakítani, azonban ezekhez források kellene. Ezek sokba kerülnek, de sok-sok évig működhetnek, ami előny.

Mi a vizek döntő részét a Tiszából nyerjük. Sajnos 2010-ben sok víz volt, de akkor a szabályok miatt le kellett vezetni, így nem tározhattuk. Alföldi körülmények között nehéz víztározókat kialakítani, mivel csak szivattyúzással megoldható. Sok esetben vízminőségi problémák is kialakulnak.

Azonban mi várjuk a potenciális igénylőket illetve forrásokat ilyen rendszerek kialakítására, hiszen a Vízügy nem magának szeretne műveket építeni, hanem az érintetteknek.

Derecske térségében lesz öntözésfejlesztési beruházás. Sok tervünk van még, de sajnos a forrás az kevés.

A sekélyvizes öntözésről: a gazdaságos, víztakarékos öntözést kell preferálni. pl. csepegtetés. Felszín alatti vizet úgy tudom, csak gazdaságos módon lehet használni. (Balatonfüreden megvalósult Izraeli projekt)

Szimáné (Katasztrófavédelem)

Talajvizet öntözni lehet, csak a rétegvizet kell csepegtetve használni.

Bara Sándor:

Köszönöm az észrevételt. További kérdések?

Csécs István Derecske, gazdálkodó, mg-i bizottság az önkormányzatnál

Örömmel vesszük a tervezett derecskei öntözőrendszert, mivel mi nagyon vízigényesen gazdálkodunk. Termelünk csemegekukoricát, zöldbabot, gyümölcsöt, zöldborsót, paprikákat, hibrid kukoricát. Ahol lehet ott már a takarmánykukoricát is öntözzük. Úgy tudjuk, hogy Magyarország vízben bővelkedik, sőt sok vizet ki is engedünk az országból. Országos szinten stratégiaként hogy szeretné benn tartani a vizet a szakma.

Bara Sándor:

Igen tározni kellene a vizeket. De figyelni kell a vízminőségre is. A következő uniós ciklusban tervezzük tározók építését, de a síkvidéken ismétlen mondom, hogy nehéz tározni. Tehát csak átfolyásos rendszerben lenne ideális gondolkodnunk, de csak olyan halkan mondom, hogy én se halljam. Ilyen építmény lenne a folyami duzzasztóműves tározás, vagyis a vízlépcsők (mint Kisköre vagy Tiszalök.) Innen jó minőségű vizet lehetne kivenni.

Másik megoldás a ciszternarendszer, mely a Földközi-tenger mentén jellemző. Ezt is számításba kellene vennünk, a csapadékgazdálkodásra is nagy figyelmet kell fordítani. De természetesen ez nagytáblák esetén nem megoldás.

A Tiszából a Keleti főcsatorna vezeti ide nekünk a vizet (50m³/sec), illetve a Körös-völgybe, így ez is csak korlátozottan áll rendelkezésre, mivel kötelesek vagyunk átjuttatni a Körösökbe (25m³/s).

A K5-1, K5-3 tározókat ma is feltöltjük a Keleti-fcs. mellett, és ezekből régen gyepeket is öntöztünk, ma már csak szántókat öntözünk vele.

Pedig jobb lenne, ha a feldolgozóipar ide települne és nem a nyersterméket, hanem a feldolgozott terméket adnánk el, mert akkor még az öntözővíz esetleges díját is ki lehetne gazdálkodni.

Van-e még kérdés? Köszönjük a jelenlétüket!

Kérdés	Válasz
<p>Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere Kérdezem az Igazgatóságot, mint illetékes hatóságot és szakmai felügyeletet gyakorló szervezetet, hogy mennyiben fogadható el a természetközeli víztisztítás kérdése, gondolok a Nyugat-Európában elterjedt, és a Dunántúlon is megvalósult telepekre. A megyében még úgy tudom ilyen nincs, de Darvason az ÖKO WATER cég épít egy ilyen típusú telepet. El lehet-e egy ilyen telepet szakmailag fogadni, mennyire lehet ez majd elterjedt módja a szennyvíztisztításnak?</p>	<p>Óvári Judit (TIVIZIG): A TIVIZIG nem rendelkezik még ilyen referenciával, de országos szinten vannak olyan telepek amelyek jól működnek, és sajnos olyanok is vannak amelyek nem megfelelően működnek. Nagyon sok kérdés merül fel ezekkel a szennyvíztelepekkel kapcsolatban. Tudjuk, hogy mivel kis településekről van szó így az üzemeltetés fontos tényező, és ezek gazdaságosan működtethetőek. Azonban mindenképp fontos ilyenkor megvizsgálni a helyi adottságokat és a terület védettségét is. Csak akkor lehet ilyen telepet kialakítani, ha a telep ezeknek a vizsgálatoknak megfelel. Nagy probléma a TIVIZIG területén, hogy a kis települések mellett nincs befogadó vízfolyás. Bár más módon is lehet elhelyezni a tisztított szennyvizet, mint azt országos példák mutatják. Nálunk Derecskén terveznek nyírfás utótisztító telepet, ez nem teljes szennyvíztelep, csupán utótisztító mű. A másik technológia a gyökérszénés, nádi zónás technológia, itt azonban felmerülő probléma a szennyvíziszap kezelése. 20-30 évente ki kell tisztítani a telepet. És sajnos a szennyvíziszap veszélyes hulladéknak tekinthető. Tehát ezt a telepet igen jól alá kell szigetelni, és 20-30 évente kitakarítani, majd újra telepíteni, de sajnos erre még nem találunk jó, követendő példát. Alapvetően nyitottak vagyunk a természet közeli technológiákra, de szem előtt tartva a felszín alatti vízbázisok védelmét. És befogadó hiányában még körültekintőbben kell eljárunk.</p>
Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere	Bara Sándor:

<p>Szeptember 8-án lesz egy bemutató egy referencia tisztítóról Darvason. Lehet-e arról szó, hogy az Igazgatóság is részt vegyen ezen az eseményen.</p>	<p>Köszönjük a meghívását, egyeztessünk róla.</p>
<p>Olajos Mihály Szentpéterszeg polgármestere Azért is ilyen fontos nekem, mert tudom, hogy fenntartások vannak ezekkel a rendszerekkel szemben, mind a környezetvédők, mind a szakemberek, mind a felügyelőségek körében. Pedig Ausztriában már több ilyen működik, nem értem miért nem lehet átvenni egy ilyen jó gyakorlatot. Ők már hamarabb csatlakoztak az EU-hoz, és biztos szigorú szabályozóik vannak. Nekünk nagyon fontos az olcsóság, és a későbbi gazdaságos üzemeltetés is, mert egy 1000 fős falunak olcsóbb ez a megoldás, mint a gépi tisztítás, vagy a messzire szállítás. Véleményem szerint nem is kell befogadó, mert olyan kevés szennyvíz keletkezik, talán el is lehet párologtatni a vizet, de hogy mit kezdünk a visszamaradt anyagokkal, annak a gyakorlatát nem ismerem. Ennek ellenére mindenképp el kell ezen gondolkodnunk. Mivel biztos vagyok benne, hogy önkormányzatok lesznek a felelősök ezen szennyvíztelepek megvalósításáért. De már olyan híreket is kaptunk, hogy az ivóvíz szolgáltató fog szennyvizet tisztítani</p>	<p>Bara Sándor: Köszönjük a meghívást, de szeretném jelezni, hogy nem vagyunk hatóság, egyszerű vízgazdálkodók vagyunk. Mi örömmel látunk minden olyan kezdeményezést, ami hatékony és olcsó. De mindenképp szükség van a hatóságok bevonására is. Javaslom, hogy őket is vonják be ezekbe a tárgyalásokba.</p>
<p>Barna Péter, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara A KAP kiemelten kezeli az öntözés témakörét, van-e a TIVIZIG területén lehetőség a felszíni vizet elvezetve öntözőrendszereket kiépíteni? Illetve ahol ez nem megvalósítható, ott a talajvizet használatát lehet e fokozni? Illetve a vízdíjak témaköre érdekelne.</p>	<p>Bara Sándor: A költségekről: A víz díja 0 Ft, a vízkészlet járulék spórolásra ösztökél minket, azonban ez is 0 Ft egy FVM miniszteri utasítás alapján. Emellett van a szolgáltatási díj, ami öntözés és halászat esetén ingyenes. Úgy gondolom ez egész segítség a gazdálkodóknak. Hogy lehet-e még többet öntözni? A válasz igen. A Keleti- és Nyugati-fcs. környékén nagy öntözőtelepeket alakítottak ki, ezek mentén, illetve az erre merőleges csatornák (K1-11) mentén kihasználatlan lehetőségek vannak. Mivel a terep esése K-NY irányú, ezért a nyugati részen könnyen megoldható a vízpótlás, azonban a K-i oldalon nehézségeink vannak. Itt szivattyúzásra van szükség. A sokat emlegetett SZIV-AQVA program terveiben 50-80 m-es szivattyúzásra lenne szükség. A Keleti-fcs. mentén tehát kiaknázatlan lehetőségek vannak, azonban tudni kell, hogy az</p>

	<p>öntözőtelepek igen elavultak, ezek rekonstrukciója azonban megoldható. Tudni kell, hogy egy belvízcsatorna nem öntözésre való. Kettős rendszereket kell kialakítani, azonban ezekhez források kellene. Ezek sokba kerülnek, de sok-sok évig működhetnek, ami előny.</p> <p>Mi a vizek döntő részét a Tiszából nyerjük. Sajnos 2010-ben sok víz volt, de akkor a szabályok miatt le kellett vezetni, így nem tározhattuk. Alföldi körülmények között nehéz víztározókat kialakítani, mivel csak szivattyúzással megoldható. Sok esetben vízminőségi problémák is kialakulnak.</p> <p>Azonban mi várjuk a potenciális igénylőket illetve forrásokat ilyen rendszerek kialakítására, hiszen a Vízügy nem magának szeretne műveket építeni, hanem az érintetteknek.</p> <p>Derecske térségében lesz öntözésfejlesztési beruházás. Sok tervünk van még, de sajnos a forrás az kevés.</p> <p>A sekélyvizes öntözésről: a gazdaságos, víztakarékos öntözést kell preferálni. pl. csepegtetés. Felszín alatti vizet úgy tudom, csak gazdaságos módon lehet használni. (Balatonfüreden megvalósult Izraeli projekt)</p>
<p>Szimáné (Katasztrófavédelem) Talajvizet öntözni lehet, csak a rétegvizet kell csepegtetve használni.</p>	<p>Bara Sándor: Köszönöm az észrevételt.</p>
<p>Csécs István Derecske, gazdálkodó, mg-i bizottság az önkormányzatnál Örömmel vesszük a tervezett derecskei öntözőrendszert, mivel mi nagyon vízigényesen gazdálkodunk. Termelünk csemegekukoricát, zöldbabot, gyümölcsöst, zöldborsót, paprikákat, hibrid kukoricát. Ahol lehet ott már a takarmánykukoricát is öntözzük. Úgy tudjuk, hogy Magyarország vízben bővelkedik, sőt sok vizet ki is engedünk az országból. Országos szinten stratégiaként hogy szeretné benn tartani a vizet a szakma.</p>	<p>Bara Sándor: Igen tározni kellene a vizeket. De figyelni kell a vízminőségre is. A következő uniós ciklusban tervezzük tározók építését, de a síkvidéken ismétlen mondom, hogy nehéz tározni. Tehát csak átfolyósos rendszerben lenne ideális gondolkodnunk, de csak olyan halkán mondom, hogy én se halljam. Ilyen építmény lenne a folyami duzzasztóműves tározás, vagyis a vízlépcsők (mint Kisköre vagy Tiszalök.) Innen jó minőségű vizet lehetne kivenni.</p> <p>Másik megoldás a ciszternarendszer, mely a Földközi-tenger mentén jellemző. Ezt is számításba kellene vennünk, a csapadékgazdálkodásra is nagy figyelmet kell fordítani. De természetesen ez nagytáblák esetén nem megoldás.</p> <p>A Tiszából a Keleti főcsatorna vezeti ide nekünk a vizet (50m³/sec), illetve a Körös-völgybe, így ez is csak korlátozottan áll rendelkezésre, mivel</p>

	<p>kötelesek vagyunk átjuttatni a Körösökbe (25m³/s).</p> <p>A K5-1, K5-3 tározókat ma is feltöltjük a Keleti-fcs. mellett, és ezekből régen gyepeket is öntöztünk, ma már csak szántókat öntözünk vele.</p> <p>Pedig jobb lenne, ha a feldolgozóipar ide települne és nem a nyersterméket, hanem a feldolgozott terméket adnánk el, mert akkor még az öntözővíz esetleges díját is ki lehetne gazdálkodni.</p>